

Предложения за промяна:

1.) На Закон за българите, живеещи извън Р. България
(обн. ДВ бр. 30 от 11.04.2000 г. [ЛИНК](#))

2.) Предложение за Проектоправилник на консултативен
Обществен съвет към ДКП

Следват двете предложения представени от Петранка Стаматова

Промяна в Закон за българите, живеещи извън Р. България

Консултативните Обществени съвети към дипломатическите и консулски представителства (по-нататък наричан за краткост ОС) са изборни представителни органи на организиращата се по държави местна българска диаспора. **Консултативни съвети са предвидени съгласно член 5 ал.3 от Закона за българите, живеещи извън Република България** (от април 2000 година).

В този закон предлагаме следната поправка:

Сегашният текст:

Чл. 5. (3) Към дипломатическите представителства на Република България в държавите, в които има български общности или български национални малцинства, **могат** да се създават консултативни органи на българите, живеещи в съответната държава, които се състоят от представители, **излъчени** от лицата по чл. 2.

Да се промени в нов вариант:

Чл. 5. (3) Към дипломатическите представителства на Република България в държавите, в които има български общности или български национални малцинства, по **инициатива на членове/представители на общността**, се създават консултативни органи на българите, живеещи в съответната държава, които се състоят от представители, **избрани** от лицата по чл. 2.

Работата на всеки консултативен орган (т.н. Обществен съвет - ОС) се регулира с правилник за ОС към дипломатическите и консулски представителства изработен от ОС и съгласуван с ДКП. Правилникът е съобразен с местните условия и българското

законодателство, но всеки консултативен обществен съвет, учреден по чл. 5 (3) от Закона, може да осъществява следните, но не и единствено, изброени функции:

- приобщава българите по държави и консулски окръзи към обществения живот в България и насърчава техния принос в националното развитие, като при това подпомага дейността и представя интереси на българската диаспора и нейните организации в чужбина пред български официални институции;
- следи за обслужването на административните потребности на българската общност от ДКП, като оказва писмено или устно препоръки, запитвания и предложения, които внася за разглеждане в съответното дипломатическо представителство;
- подпомага дейността на дипломатическите и консулските представителства по отношение на българските граждани в съответната държава, като съдействат за самоорганизация на диаспората, за запазване на българския език и култура, като привлича в тази дейност представители и заинтересовани от всички социални групи.

Дейността на ОС се подпомага от българските дипломатически представителства, в съответствие с указания на МВНР на Р. България.

Забележка:

Горното допълнение на Закона за българите, живеещи извън Р. България, (обн. ДВ бр. 30 от 11.04.2000 г.), е първа част от предложение за създаване на изборни представителни органи на диаспората, за втората част - Национален съвет - вж. линк:

<https://docs.google.com/document/d/1Ib4nIc8Xqr9KmRO-yjW96NNunX3yOgNF5hediMRcpMY>

По-долу следва проект на обобщен/минимизиран правилник за Обществен съвет, за който се говори в чл.5 от Закона. Подобен на този, но по-разширен проектоправилник* за ОС-Чикаго, който е от 2015 г., и който като чернова може да обсъждате, коментирате и допълвате, ще намерите на адрес:

https://docs.google.com/document/d/1B0JLwucOaxBgbiufHpcrpPWNDzIV0i75KbB_82HF3KQ/

Проектоправилник за устройството на КОНСУЛТАТИВЕН ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

към дипломатическо и/или консулско представителство

Неделима част от предложението на Петранка Стаматова за изменение и допълнение на Закона за българите, живеещи извън Р. България, (обн. ДВ бр. 30 от 11.04.2000 г. [линк](#)) и създаване на изборни представителни органи на диаспората, сред които и Национален съвет - вж. линк: <https://docs.google.com/document/d/1Ib4nlc8Xqr9KmRO-yjW96NNunX3yOgNF5hediMRcpMY>

Глава I

Статут и общи положения

Чл. 1. Обществени съвети (ОС) по смисъла на този Правилник са консултативни органи, които се създават по инициатива на българските общности. Те са към дипломатическите представителства на Република България, съгласно член 5 ал.3 от Закона за българите, живеещи извън Република България.

Чл. 2. Общественият съвет е независим, непартиен изборен орган, който работи на обществени начала в интерес на българската общност в конкретната държава и *спомога за взаимодействието между съответните местни български общности и Република България*. Общественият съвет приобщава българската диаспора по държави и консулски окръзи към обществения живот в България и насърчава техния принос в националното развитие

Дейността на ОС се подпомага от българските дипломатически представителства, в съответствие с указания на МВнР на Р. България. ОС не получава инструкции, но организирани от него прояви могат да бъдат дотирани съобразно нормативните документи на Министерски съвет, МВнР, МОН и др. министерства, държавни агенции, и НПО, вкл. ДАБЧ и Националния съвет на българите в чужбина**

Глава II

Цел и функции

Чл. 3. Общественият съвет към ДКП:

(1) Подпомага дейността и представя интереси на българи и български организации в чужбина пред българските официални институции. Общественият съвет защитава техните интереси, като в обхвата му са включени различни дейности, сред които:

а. Следи за проблеми и последствия от процеса на интеграция, като подпомага да се издига авторитетът на българите и Република България в съответната държава и създаване на българско лоби;

б. Следи за културното развитие и потребности, като помага за поддържане и съхраняване на българската културна идентичност, самосъзнание и език;

в. Следи за обслужването на административните потребности на българската общност от ДКП, като изказва писмено или устно препоръки, запитвания и предложения, които внася за разглеждане в съответното дипломатическо представителство,

г. Следи демографски особености, миграционни процеси и характеристики, свързани с българската общност в съответния район на ДКП;

(3) Подпомага дейността на дипломатическите и консулските представителства по отношение на българските граждани в съответната държава.

(4) Осъществява срещи в предварително съгласувано време най-малко два пъти годишно с ръководителя на съответното дипломатическо представителство и съответния представител в Националния съвет.

(5) Публикува информация за своята дейност в специално разработена за целта интернет страница (изработена и поддържана от ДАБЧ); изпраща прессъобщения за местните български медии и за медиите в Родината; поддържа връзка с представители на българската държава (дипломати, служители на държавната администрация, ЦИК и др.); получава, подготвя и предоставя информация на и за диаспората.

(6) Изготвя годишен план и публикува годишен отчет, като събрания, документация и архиви се водят на български език, освен при невъзможност.

(7) Наблюдава състоянието и промените в числеността на българските граждани и организации в своя район, които са пожелали активно сътрудничество с Р. България. Сътрудничи с местни и български държавни институции във връзка с необходимостта за решаване на определени проблеми и задачи.

(8) Работи в тясна и непосредствена връзка:

- със своя представител в Националния съвет на българите в чужбина и със самия Национален съвет**;
- с други Обществени съвети към ДКП, като предава на местната диаспора добрите практики.
- взаимодейства с местни и български държавни институции, професионални обществени организации, НПО, медии и др.

(9) Подпомага провеждането на изборите за Народно събрание, Президент и представители на Република България в Европейския парламент, съвместно с представителите на българската държава, по силата на чл. 13 (3) и чл. 22 (2) от ИК, както и организира изборите за Обществен и Национален съвет на българите в чужбина.

(10) Изготвя при необходимост годишна, средносрочна и дългосрочна стратегия за дейност на местната българска общност, както и предлага план за изпълнение. Съобразно обществените потребности, набира и създава специални профилирани Консултативни съвети*** по конкретен проблем.

а. В дейността си определя отговорни лица, източници на финансиране, срокове за изпълнение.

б. Избира сред ресурсите на общността и предлага управленски екип за всяка конкретна дейност, като в него могат да участват и *чужди граждани, както и лица, които не са членове на ОС или на Консултативните съвети*

(12) Организира годишен форум на общността (уебинар, конференция), на който заедно със съответния представител в Националния съвет отчита дейността си пред избирателите, представя своите постижения, резултати пред съответната общност и поставя нови цели и планове за следващия период.

(13) При необходимост**** представлява съответната българска общност или нейни членове пред институции в държавата по пребиваване или пред международни организации.

(14) В държавите, където няма дипломатическо представителство на Р. България, ОС, съгласувано с МВНР или ДАБЧ, може да предлагат създаването на почетни консулства.

(15) Съдействат за самоорганизация на диаспората и привличат в тази дейност представители и заинтересовани от всички социални групи.

(16) Подкрепят местните организации на диаспората, техни проекти и проектни групи при търсене на възможности за финансиране от местни и други програми и фондове.

Глава III

Структура и състав

Чл. 4.

(1) Обществен съвет на българите, живеещи извън Република България, е независим консултативен орган на обществени начала към дипломатическите и консулските представителства на Република България в чужбина и се състои от Председател, Заместник-председател, Секретар и членове.

(2) Числеността на ОС се определя*, както следва :

1. При гласували в изборите до 250 избиратели - 3;

2. При гласували до 700 избиратели - 5;

3. При повече от 3000 гласували избиратели - 21;

4. В останалите случаи числеността е равна на цялата част на $X/150$, където X е броят на гласувалите избиратели.

5. В определени случаи и след решение с квалифицирано мнозинство, броят на ОС може да бъде и по-голям от посочените, но не трябва да надхвърля 25 човека.

Чл. 5.

(1) Членовете на ОС работят на обществени начала. *(Но конкретни дейности и прояви на Обществения съвет, могат да бъдат финансирани съобразно нормативните*

документи и механизми на Министерски съвет, МВНР, ДАБЧ и Националния съвет на българите в чужбина).*

(2) Членовете на ОС използват при работата си съвременни телекомуникационни средства.

(3) Първото заседание на ОС се насрочва от ръководителя на дипломатическата мисия в петнадесетдневен срок от датата на провеждане на изборите. По време на това заседание в ОС се попълват местата и се определят Председател, Заместник-председател и Секретар. Като на получилия най-много гласове се предлага да стане представител на Обществения съвет(ОС) в Националния съвет, на втория - да е Председател на ОС, на третия да е Зам.-председател и т.н.. Ако някой си даде отвод, неговото място се предлага на следващия, получил най-много гласове. И така постове се попълват.

(4) Всяко следващо заседание се свиква от Председателя на ОС или представителя в Националния съвет или по желание на една четвърт от членовете на ОС. Членовете на ОС се уведомяват от Председателя на ОС най-малко 10 дни предварително за датата на заседанието.

(5) Ръководителят на дипломатическата мисия или негов представител може да присъства на заседанията на ОС със статус на наблюдател.

(6) Заседанието се смята за редовно, ако на него присъстват поне половината от членовете, включително с използване на съвременни телекомуникационни средства или чрез пълномощно.

(7) Всички решения, както и годишните отчети на ОС, се приемат с обикновено мнозинство от присъстващите, включително с използване на съвременни телекомуникационни средства или чрез пълномощно.

(8) Заседанията на Обществения съвет се провеждат най-малко два пъти годишно.

(9) Член на ОС може да подаде оставка или да бъде освободен. Освобождаването или оставката се приема на събрание на Съвета, в чийто дневен ред за това е обявена специална точка. Събранието задължително изслушва и протоколира мнението на освободения или подалия оставка член. Освобождаването е допустимо само ако за него гласуват 2/3 от всички членове на Съвета; в този случай мястото на освободения член се заема от следващия кандидат с най-много гласове на изборите. Ако по някаква причина

съставът на Съвета не може да бъде попълнен, той продължава да работи, докато решенията му се приемат при наличието на необходимия кворум.

(10) Държавни служители от дипломатическите и консулски представителства участват по право в работата на Обществените съвети и имат съвещателен глас

Глава IV

Избори

Чл. 6.

(1) Изборите за ОС се провеждат съгласно Правилник изготвен от местния ОС или Националния съвет, съгласуван с ДКП (изключение може да има за първите такива). Провеждат се обичайно едновременно с президентските избори в България и съвместно с изборите за Национален съвет на българите в чужбина. Тяхната техническа организация се осъществява от ОС при взаимодействие и по възможност под наблюдение от дипломатическите представителства и в сътрудничество с ЦИК. Гласуването е дистанционно (интернет гласуване или по пощата) или в допълнителна урна (отделна от президентската).

Избори за Обществен съвет се провеждат с тайно гласуване на основата на общо, равно и пряко избирателно право по същата методика, каквато се използва за изборите за членове за Национален съвет за българите в чужбина, тъй като членовете на Националния съвет са представители и на избраните (едновременно или преди това) ОС към ДКП.

(2) Изборите са мажоритарни. Гласоподавателят разполага само с един глас и може да избере само един кандидат. Мажоритарният избор с едно гласуване може да се проведе в едномандатни избирателни райони (избира се един представител от района, като за избран се смята кандидатът, получил най-много гласове.) или в многомандатни избирателни райони, където за избрани се смятат първите (n на брой) кандидати, получили относително мнозинство от гласовете. В случай, че най-голям, но равен брой гласове, имат двама или повече кандидати, се тегли жребий в присъствие на кандидатите или техни застъпници.

(3) В Обществените съвети имат право да избират и да бъдат избирани:

1. Български граждани временно или постоянно пребиваващи на територията на съответния консулски окръг с действащи избирателни права, постоянно живеещи в

съответния изборителен район (Изборителното им право се установява с валиден български документ за самоличност).

2. Чужди граждани от български произход, навършили 16 години в деня на изборите, постоянно живеещи в съответния изборителен район. (Изборителното им право се установява с валидно удостоверение за български произход) .

3. Във вид на изключение:

а) български граждани без валидни документи, но с ЕГН;

б) лица, чуждестранни граждани, които са в брак с български гражданин или във фактическо съжителство с български граждани (конкобинат) и които извършват активна обществена дейност за съхраняване на българския език, култура, история и национално самосъзнание;

в) в някои конкретни държави, заради ограничения в действащите им законодателства (например в Украйна) във вид на изключение може да се разшири правото да избират и да бъдат избирани в ОС и българи, определени по други критерии;

г) като почетни членове могат да бъдат привлечени личности от български произход или чужденци с обществено признати заслуги към България, българската наука и култура – българи, които са депутати в парламентите на други държави (например Израел, Румъния, Украйна, Молдова, Гърция, и др.), кметове на големи градове, българи, ръководители на дружества за приятелство с България (напр. Германия).

(4) В определени случаи една държава (както е например САЩ) може да включва няколко изборителни райони. *В такива случаи* консулският район е водещ. След това се филтрира и се формулират групи по райони според пощенския код.

(5) Всеки кандидат може да участва и в изборите за ОС, и за Национален съвет, но само в един район.

Определянето на Районите за избори на ОС в един консулски район става със съгласуване между ОС и ДКП, а първоначално се определя от ДКП.

(6) Кандидатът се регистрира с обявяването му на сайта на ОС, след като за нея са събрани подписите на инициативен комитет от минимум 6 избиратели.

Интернет сайтът, на който да има отделни рубрики за всеки консулски район и самостоятелна страница за всеки ОС в света, респективно регистър на кандидатите и

результатите от изборите се изготвя от ДАБЧ и функционира по единен образец. Администрирането на всеки консулски район става от ДКП, като ОС има задължение да подава информация. Административен достъп до цялостната система ще има Националният съвет на българите в чужбина, а контролни функции ДАБЧ. Информационно-аналитичен достъп до всички ресурси на интернет портала ще имат всички национални институции на Р България.

(7) Регистрирането на мажоритарните кандидати се извършва от ДКП в отделен обществено достъпен регистър след представяне на следните документи:

- предложение на инициативен комитет;

- заявления от кандидатите, че са съгласни да бъдат регистрирани от предложилите ги инициативни комитети;

- декларации от кандидатите, че отговарят на условията, в които посочват своите определени от правилника данни, включително лични данни, координати и постоянен адрес.

(8) Регистрирането на кандидатите се извършва не по-късно от 25 дни преди изборния ден.

(9) Избори не се провеждат при условие, че не са регистрирани поне 6 кандидата по алинея 6.

Глава V

Преходни разпоредби

Чл. 7. Обществен съвет се избира по инициатива на гражданите. Временен ОС може да се организира по изключение и по предложение на ДКП****. Ръководителят на съответната дипломатическа мисия може да утвърди *Временен обществен съвет* без избори, но задължително след обсъждане с местната българската общност. Мандатът на *Временния обществен съвет* не превишава една година и има за цел подготовката на избор за редовен Обществен съвет.

Чл. 8.

В държави и консулски райони, в които няма разкрити изборителни секции за избор на Президент, изборите за ОС се провеждат само дистанционно (по интернет и по пощата). Дистанционно се провеждат и изборите за Временен обществен съвет.

Приложения и примери:

- Попълнена бюлетина за примерен изборителен район №34
<http://www.eurochicago.com/wp-content/uploads/2016/02/Clipboard20160206savet003a.jpg>
-
- Списък с кандидати за ОС - Чикаго (район с примерен №34 в света)
- <http://www.eurochicago.com/wp-content/uploads/2016/02/Clipboard20160206savet003a1.jpg>

* Проектоправилник за ОС-Чикаго [./линк/](#) - създаден в началото на 2015 година за улеснение на бъдещите консултативни обществени съвети към дипломатическите и консулски представителства - за краткост наричани Обществени съвети (ОС). Редактиран впоследствие и по-горе виждате последната му редакция на Петранка Стаматова.

*** Националният съвет на българите, живеещи извън България има за цел да приобщи българите зад граница към българския обществен живот и насърчи техния принос в националното развитие. За по-конкретно вижте проект от П.Стаматов:*

<https://docs.google.com/document/d/1lb4nIc8Xqr9KmRO-yjW96NNunX3yOgNF5hediMRcpMY/>

Основната идея залегнала в горния линк: Избори за Национален съвет се провеждат по същата методика, каквато се използва за изборите за членове на Обществени съвети (ОС). Членовете на Националния съвет са представители на избраните (едновременно или преди това) ОС към ДКП. Представителят в Националния съвет се отчита за своята дейност пред Обществения съвет. След изтичане на едногодишен период от време след избора му, и при недоволство на избирателите и подписка от тяхна страна Общественият съвет може да замени представителя в Националния съвет, като избере нов представител от членовете на Обществения съвет. При подаване на оставка на член на Националния съвет, освободеното място се попълва по същия начин от ОС. Автоматично се прекратява членството в Националния съвет

на представителите на Обществен съвет, който се саморазпусне или по друга причина престане да съществува.

С други думи, ОС ще обедини българите по света и ще спаси държавните институции от самозванци, защото ясно ще е посочено, че не може да представляваш една общност, ако тази общност не е организирана преди това, (т.е. не споделяте заедно ценности, не сте сплотени и солидарни, не съществува чувство за групова отговорност). Свой представител в Националния съвет има общност, която има Обществен съвет. В противен случай членът в Националния съвет би представлявал най-вече сам себе си и интересите на малка група хора, която по някакви причини са гласувари за него. А мнозинството от съответната общност може да има други интереси и да споделя други ценности и отговорности.

**** Защо е така: Обществените съвети са орган на местно самоуправление на българските общности по света и имат статус, сходен с този на общинските съветници в България (което плаши някои от държавните чиновници - б.а.). Към 2012 г. броят на общинските съветници в България за община до 5000 човека е минимум 11 и е 51 за община над 160 000 човека. Вижда се, че 1 общински съветник представлява от 500 до 3000 човека. Ако в чужбина живеят 1 милион българи (без Р. Турция), при представителство 1 / 3 000 получаваме около 300 съветника. При гласували 60-90 000 в чужбина (извън Р. Турция), ще получим, че съветник се избира с около 150 гласа. Заради това формулата е = брой гласове / 150. (Някои смятат, че бройката на предполагаемо гласувалите е нереално висока. Личното мнение на П. Стаматова, е че най-добре ситуацията ще покажат едни предварителни пилотни избори. И защо не те да не се проведат в Чикаго?)*

***** Обосновка на необходимостта: С подобна функция ОС ще може официално да поставя въпросите и проблемите на българската общност пред институциите на държавата по пребиваване, а ако подобна дейност е безрезултатна, съответният ОС може да постави въпроса и пред международни организации (например въпроси около опазване на културното наследство, правата на човека и т.н.). Тази дейност е особено наложителна в случаите, когато българската държава поради различни съображения отказва да се занимава с подобна тематика.*

****** За стимулиране и засилване на дейността на Обществените съвети е много важно ДКП да отчитат и да се съобразяват с техните решения при решаване на наболели проблеми и при разработване на планове и програми. Българската държава, в лицето на Президентството, Министерски съвет, МВнР, ДКП, е необходимо да предприеме следните най-важи мерки:*

- създаване на планове, мерки и лица/групи за партньорство и взаимодействие с Обществените съвети;

- водене на регистър на Консултативните съвети към самите Обществени съвети, действащи на територията на ДКП, като се определя служител, отговарящ и улесняващ взаимодействието и връзката с тях;
- информира и ангажира Обществените съвети за организацията и провеждането на мероприятия, програми и проекти, и търси съдействието им за решаване на конкретни проблеми.

Заключителна забележка: По какъв признак се определя кой е „българин“? – Кръвен (мигрантите от първо поколение с техните деца или внуци); териториален (родените в България); идентификационен (самоопределяне като българин); езиков (говори български език като роден); или емоционален (имащ самосъзнание на българин). Сега най-често използваните понятия са “етнически българин” и “лице с български произход”. Според някои учени, като например г-н Спас Ташев, по-добър термин би бил “с българска народност”.

По тази последна забележка има спорове и бихме се радвали да чуем повече мнения.

<http://www.eurochicago.com/2016/07/edno-litse-dva-proizhoda/>

Очакваме въпроси и мнения по целия текст..

Имейл за обратна връзка: p.stamatov@yahoo.com

Последната чернова на горенаписания текст, в което може да коментирате написаното ще намерите на адрес:

https://docs.google.com/document/d/1B0JLwucOaxBgbjufHpcrpPWNDzIV0i75KbB_82HF3KQ/

Вижте и подкрепа от личности и институции:

<https://docs.google.com/document/d/109D533MluXCi5n3BVJ6gsbNQhszZ1fSAJapb9oQJe4M/>
